

Efe Yiğit yazdı
**Marangoz atölyesinden
106 ülkeye: LEGO**

06

Bekir Salim
**Dalkavuklar mı daha
çok, korkaklar mı...**

12

TR724

HAFTASONU

10-11 ARALIK 2016 HAFTASONU

GÜNLÜK E-GAZETE — SAYI: 48

WWW.TR724.COM — @TR724COM

KRİZİ FORMÜL DEĞİŞTİREREK AŞIYORUZ

Yaşasın TÜİK!

Ekonomideki durağanlık ve büyük bir krizin beklentisi artık herkesin malumu. Cumhurbaşkanı halkı dolar bozdurmaya davet ederken, yine 'üst akıl' hikâyeleri ortalığı doldurdu. Bu arada mevcut hâlimizle de kendimizi 'zengin' hissedebileceğimizi keşfeden Türk İstatistik Kurumu (TÜİK), ekonomik veriler-

le ilgili hesaplamaların formüllerini değiştirerek daha yüksek rakamlar elde edilebileceğini gösterdi. Böylece cebinize giren parada bir değişiklik olmayacak belki ama TÜİK'in verilerine göre aslında daha zengin olacaksınız! Dünyayı da buna ikna edebilirsek, kriz Türkiye'yi teğet geçecektir...

Semih Ardıç'ın haber yorumu 2 ve 3'te

Sefer Can yazdı

**Ey Doğan medyası! Kazanın
doğurduğuna inanıyorsunuz da...**

04

SEMİH ARDIÇ

SemihArdic@Tr724.com

TÜİK İFTİHAR'LA SUNAR

Bir gecede nasıl zengin olduk?

Neyse ki Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) hükümetin imdadına yetişti. Varsın Türk Lirası, ABD Doları'nın ateşi altında bir ayda yüzde 15 erimiş olsun. TÜİK'ten hayli ümit verici bir haber geldi. Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYH) hesaplamalarında revizyona gidiliyormuş.

Yakında neticeler açıklandığında Türkiye'de ikamet edenler bir gecede ne kadar zenginleştiklerini öğrenmenin sevinç ve coşkusu ile bütün dertlerini unutacak. Milyonlarca vatandaş, kendilerine bir gecede 2-3 bin dolar zenginliği hediye eden hükümete şükranlarını arz etmek üzere ellerinde bayraklar meydanlara akın edecek.

TÜİK, sihirli dokunuşundan ötürü muhtemel tenkidlere cevap yetiştirmekle uğraşmayacak. Zira Türkiye'de en ciddi mevzuun bile ömrünün en fazla bir hafta olduğunun bütün istatistiği TÜİK'in arşivlerinde duruyor. İlk günlerde bazı mihraklar homurdansa da OHAL sopası onların da sesini kısacaktır.

HALKI İKNA ETMEYE NE LÜZUM VAR!

Gazeteci ve iktisatçı yazarlar hâlâ doğruculukta

ısrar edebilir. O ihtimalin de hazırlığı var. Hükümet medyasında 'faiz lobisi, üst akıl, 15 Temmuz'un 1 numarası' başlıkları altında fotoğrafları yayımlandığında hepsi süt dökmüş kediye döner. Dün 'ak' dediğine hali hazırda 'kara' di-

yebilecek kadar vicdanını cüzdanına sıgdırmış nice kalemşor pusuda bekliyor. İhtiyat birlikleri olarak susturucu darbeyi onlar indirecektir. Dolayısıyla TÜİK'in dâhildeki kamuoyunu ikna etmek gibi bir mecburiyeti bulunmuyor. Ma'şeri vicdanı fazla ciddiye alıyoruz!

TÜİK'e yüklenmenin mânâsı var mı? Vatanperverlik kokan bu hizmetin ne kadar ulvi gayeleri ihtiva ettiğinin idrak edilebilmesi için herkesin bir elif miktarı düşünmesi kâfi gelecektir. Nitekim TÜİK, millî gelir formülünü son çare olarak değiştiriyor.

Sanayide çarkların durması, ihracat ve turizmin tarihin en ağır kriziyle boğuşması, işsizliğin yüzde 11'i aşması gibi acı hakikatleri çuvala sıgdırmak için gecesini gündüzüne kattığı hatırdan uzak tutulmamalı. Mesela 'son altı ayda iş bulma umudunu kaybedenler' cümlesinde 'altı' yerine 'bir' ibaresini yazmak işsizliğin yüz-

TÜİK'in dâhildeki kamuoyunu ikna etmek gibi bir mecburiyeti bulunmuyor. Ma'şeri vicdanı fazla ciddiye alıyoruz!

Erdoğan'ın bizzat yönettiği kampanyaya rağmen bankalardaki döviz mevduatı artıyorsa Saray'ın halk nezdindeki sihri tesirini kaybediyor demektir.

de 2-3 daha düşük bilinmesini sağladı. Mammafi bankalar bile binlerce çalışanı sessiz sedasız kapının önüne koyunca TÜİK'in yumuşak dokunuşları da işe yaramadı ve işsizlik 2007'den sonraki en yüksek seviyelere tırmandı.

TULUMBADA SU KALMADI

Şakası bile dehşet verici. Tulumbada su kalmadı. Recep Tayyip Erdoğan'ın bizzat yönettiği "Dolarını bozdur" kampanyasına rağmen bankalardaki döviz mevduatı bir haftada 800 milyon dolar artıyorsa Saray'ın halk nezdindeki sihri tesirini kaybediyor demektir ki gecikmenin telafisi olmaz.

Bundan daha kara gün mü var? Aksaray Hayvan Pazarı'nda ithal inek satan besiciler, oyuncak 1 dolar yakarken TÜİK'e durmak yakışmaz. İktidar nimetlerinden müstefid olurken, Hazine arazilerinden kıyıda köşede kalanların üzerine yeni rant projeleri hazırlanırken, başkanlık koltuğuna ilk defa bu kadar yaklaşmışken ekonominin krize girdiğini ilan etmek gaflet, hatta hıyanet değil de nedir!

Hasılı TÜİK'in bütün makro iktisadî verilerin 'anası' millî geliri yükseltecek formül değişikliğine gitmekten başka çaresi kalmadı. 2008'de benzer bir müdahale fert başına geliri yüzde 35 artırmıştı. Daha önce cari fiyatlarla 576,3 milyar TL olarak açıklanan 2006 yılı gayri safi yurtiçi hasıla 758,3 milyar TL olmuştu. Fert başına millî gelir de 2 bin 20 dolar artmış, 5 bin 480 dolardan, 7 bin 500 dolara çıkmıştı.

Hükümet TÜİK sayesinde gelen bu gece yarısı zenginliğinin ekmeğini senelerce yemişti. Vatandaşın cebine giren para o kadar artmasa da devletin kayıtlarına kim ne cür'etle itiraz edebilir ki!

AKIL HOCALARINI PÜSKÜRTÜRÜZ

Moody's, Fitch ve S&P gibi yatırımcıların akıl hocaları gece yarısı değişikliğini diline dolarsa "Haddinizi bilin, yoksa Şangay'a gideriz. Bak bu defa son kararımız" nutukları ile bu taarruz da püskürtülür. Yeter ki ekonominin makyajı düzelsin.

Komşumuz Yunanistan'ın üyesi olduğu Avrupa Birliği'ni (AB) resmî istatistiklerle aldattığı ortaya çıktığında neler olduğunu konuşmak da Türkiye'ye fayda getirmez. Yunanistan'ın global yatırımcılar nezdinde kaybettiği itibarı geri alması senelerce sürecektir.

Türkiye için yatırımcıları ikna etme müddetinin kısa sürmeyeceği ne malum! O güne kadar herkes eski güzel günlerin hatırına dişini sıksın. Hem sabrın meyvesi en lezzetli meyve imiş. Bunun için değil formül anayasa bile değiştirilir.

İki gün sonra ilan edilecek 2016 üçüncü çeyrek büyüme anketinde negatif (eksi) büyüme bekleyenler hiç heveslenmesin.

Her moral bozucu gelişmeye TÜİK'in bir hazırlığı vardır. Türkiye çaresiz değildir.

Çare TÜİK'tir.

Ey Doğan medyası! Kazanın doğurduğuna inanıyorsunuz da...

"Aydın Doğan sevsinler seni" cümlesinin mürekkebi kurumadan cezalar gelmemiş miydi?

Maliye Bakanı Kemal Unakıtan'ın siyasi hayatı Doğan'a aracılık etmeye çalışınca bitmemiş miydi?

Gelirler Genel Müdürü Mehmet Akif Ulusoy tahkir edilerek görevden alınmamış mıydı aynı gerekçeyle?

Bazılarının komedyen sandığı Nasrettin Hoca, insan olma seyahatimizdeki kazaya açık noktaları ne güzel anlatır. Bugünlerde en çok kazan hikayesini hatırlayıp acı acı gülümsüyorum. Hani kazanı doğurunca sevinen, öldüğünü duyunca **"Hocam hiç kazan ölür mü?"** diye itiraz eden komşusuna verdiği cevap... Ne diyordu Hoca: **"Doğurduğuna inanıyorsun da öldüğüne neden inanmıyorsun?"** Her insanda biraz var olan kendine yontma eğilimi, bazılarında o kadar pervasız ve pişkince ki mide bulandırıyor.

DOĞAN MEDYA TOPYEKÛN SAVUNMADA
'FETÖ' denilen uyduruk gerekçeyle yüz binden fazla insan göz altına alındı. 40 bine yakın tutuklu var. Bunların hiçbirine itiraz etmeyenler sıra kendilerine gelince kararları sorgulamaya başlıyor. Hürriyet Gazetesi'nin çatı kuruluşu Doğan Holding'in Ankara temsilcisi aynı iddiayla göz altında. Eskiden minik kuşlarla milletin canına okuyanlar şimdi küçük tetikçilerden şikayet ediyor.

Doğan Medya grubu topyekûn savunmada.

SEFER CAN

SeferCan@Tr724.com | @can_sefercan

Ama hem ahlaksız hem de stratejik olarak yanlış bir yolda yürüyorlar. Daha önce Cumhuriyet Gazetesi denemiş başaramamıştı. Operasyonu ve tutuklamaları engelleyememişlerdi. **“Bizi alma onu al”** yaklaşımı ilkesizlik. Daha ahlaksız olanı ise aynı hukuksuz mekanizmanın başkaları hakkında verdiği benzer kararlara hüccet diye sarılmaları. **“2009 yılında holdinge ceza kesen müfettişler şimdi neredeler?”** diye soruyor Ahmet Hakan.

MİTINGLERİ ÇOK ÇABUK UNUTTUNUZ

Cevap çok basit: Sizin temsilciyle aynı sepette. Kendileri dışındaki kararları doğru veren iradenin şimdi yanlış yaptığını savunuyorlar, çaresizce. Tam Nasrettin Hoca'nın komşusunun mantığı; işine gelene inanıp hoşlanmadığını kabullenmeme. Kazan doğururken sesini çıkarmayıp, ölümüne itiraz ediyorlar. Vergi cezaları kesildiği günlerde Başbakan Erdoğan'ın miting meydanlarında sıraladığı hakaret ve tehditleri unutmuş gibi yapıyorlar. En azından arşivler unutmuyor.

“Aydın Doğan sevsinler seni” cümlesinin mürekkebi kurumadan cezalar gelmemiş miydi? Maliye Bakanı Kemal Unakıtan'ın siyasi hayatı Doğan'a aracılık etmeye çalışınca bitmemiş miydi? Gelirler Genel Müdürü Mehmet Akif Ulusoy tahkir edilerek görevden alınmamış mıydı aynı gerekçeyle?

SIHİRLİ DEĞNEK

Erdoğan'ın eline öyle bir sihirli değnek verildi ki dokunduğu vatan haini haline geliyor ve kimse kurtaramıyor. Bu değne-

ği onun elinden almadan problemin çözülmeyeceğini görmek istemiyorlar. Başını kuma gömmede yalnız da değiller. İyilikleri Erdoğan'a verip kötülükler için günah keçisi arama tavrı yeni olmadığı gibi Aydın Doğan'la sınırlı da değil. Kürt siyasi hareketi de aynı kuyuya defalarca düştü.

KCK soruşturmasında, aksini söyleyecek olanı ihanet şantajıyla susturan dönemin başbakanına odaklanmadılar. O uğursuz fotoğrafı çektirip Anadolu Ajansı'na servis eden bakanı görmediler bile. İnternete **“KCK operasyon”** yazdığınızda en fazla sonuç emniyet müdürü Zeki Çatalkaya ismiyle çıkıyor. Aynı isim emniyet genel müdür yardımcısı sıfatıyla cemaate yönelik operasyonları yöneten kişi. Yazdığı rapor mahkeme kararları yerine kullanıldı uzun zaman.

BARI KÜÇÜK BİR ÖZÜR...

Ama kabahat Cemaat'te. Hiçbir dönemde olmadığı kadar çok ve üst düzeyde Kürt siyasetçi hapisanede. Çözüm sürecinde Erdoğan'ın izniyle Öcalan ile örgüt arasında mesaj taşımak bile iddianamelerde suç sayılıyor. KCK operasyonlarının arkasındaki irade ortaya çıktı ama kimin umrunda? Cemal Temizözünü mahkeme karşısına çıkarmaya cesaret eden savcı, faili meçhul cinayetlerin kapağını kaldıran başsavcı, Habur'da kariyerini riske atan savcı hepsi FETÖ gerekçesiyle tutuklu. Ve ne sahip çıktılar ne de küçük bir özür var.

Bu ortamda demokrasi arayanlar, gölemaya çalan Hoca'yı hatırlatıyor. Umudu korumaya çalışıp **‘ya tutarsa’** diyoruz!

KCK operasyonlarının arkasındaki irade ortaya çıktı ama kimin umrunda? Cemal Temizözünü mahkeme karşısına çıkarmaya cesaret eden savcı, faili meçhul cinayetlerin kapağını kaldıran başsavcı, Habur'da kariyerini riske atan savcı hepsi FETÖ gerekçesiyle tutuklu.

EFE YİĞİT

EfeYigit@Tr724.com

Marangoz atölyesinden 106 ülkeye:

LEGO

LEGO, Danimarka'nın dünyaya hediye ettiği en önemli markalardan biri ve başarı hikâyesi 1916'ya, yani bir asır önceye uzanıyor. 7 Nisan 1891 doğumlu Ole Kirk Christiansen, yaşadığı Billund şehrinde kendisinden 4 yaş küçük bir marangoz atölyesini, henüz 25 yaşındayken satın almaya karar verir. Marangoz ustası Christiansen'in bu atölyesi 1924'te çıkan bir yangında kül olur. Ancak Usta Ole Kirk, yılmayacaktır. Sıfırdan bir atölye inşa eder. Üstelik yepyeni ürünler hayal etmektedir. 1932'de burası tahtadan yapılmış oyuncaklar üreten bir yerdir artık.

LEGO İSMİ NEREDEN GELİYOR?
Christiansen, 1942'de bu tahta oyuncaklara bir de isim koyacaktır. Danimarka dilinde 'iyi oyun' ya da 'iyi oyna' anlamına gelen "LEG GODT" ifadesinden türeyen LEGO, böylece ortaya çıkmış olur. LEGO aynı zamanda Latince'de 'toparlıyorum' ya da 'bir araya getirip birleştiriyorum' anlamlarına da gelir. Zaten LEGO oyuncakların en önemli özelliği de küçük parçaların bir araya gelip birleşerek büyük oyuncaklar ortaya çıkarmasıdır.

Danimarka dilinde 'iyi oyun' ya da 'iyi oyna' anlamına gelen "LEG GODT" ifadesinden türeyen LEGO, aynı zamanda Latince'de 'toparlıyorum' ya da 'bir araya getirip birleştiriyorum' anlamlarına da gelir.

Maalesef, LEGO'nun kurucusunun peşini çabucak bırakmaz ve 1942'de artık orta halli bir fabrikaya dönüşen bu oyuncak imalathânesi, yine yangında kül olur. Christiansen yine yılmayacaktır ve aynı yıl sıfır-

dan bir LEGO fabrikası kuracaktır. 1947 yılına gelindiğinde bu fabrikada ilk kez plastik oyuncaklar da üreilmeye başlanır. 1949'da, bugünkü LEGO bloklarına benzeyen oyuncaklar üretime girer. 1954'te LEGO ismi tescil edilirken, 1958'de ilk kez patenti alınarak LEGO'nun bir dünya markası olmasının önü açılmıştır.

İKİNCİ NESİL CHRISTIANSEN

1958'de, efsanevî patron Ole Kirk Christiansen'in ölümüyle aile şirketinin başına 38 yaşındaki oğlu Godtfred Kirk Christiansen geçer. Aynı yıl, LEGO blokları bugünkü hâline gelir. İki yıl sonra küçük Christiansen, tahta blokların üretimine son vererek bir devri kapatır. O günden sonra LEGO her yıl yeni modeller ve tasarımlar deneyecektir. 1961'de **'tekerleği icat eden'** LEGO, 1966'da ilk trenini üretir. Böylece LEGO parçalarıyla sadece yüksek binalar yapılmaz, oyuncaklara hareket de kazandırılır.

İLK LEGOLAND BAŞARISI

1960'lı yılların hemen başında Godtfred Kirk Christiansen, ilk Legoland'ın açılışıyla ilgili temelleri atmaya başlamıştı. LEGO fabrikası içinde LEGO figürlerinden oluşan bir sergi açmıştı ve buraya gösterilen yoğun ilgi sonrasında açık havada bu figürlerin halka gösterileceği küçük bir bahçe tasarlamayı planlıyordu. 1967'de piyasaya çıkan yapı elemanları **'Duplo'**lar, bu fikirlerin ürünüydü. LEGO'nun çıktığı şehir olan Billund'da, 7 Haziran 1968'de açılan ilk Legoland eğlence parkı, 38 bin metrekarelik bir alana yayılmıştı ve burada tamamen LEGO bloklarıyla yapılmış binalar, şehir-

1999'da Fortune dergisi tarafından 'yüzyılın en önemli ürünlerinden biri' olarak nitelenen LEGO, büyük markalarla işbirliği yaparak Star Wars, Harry Potter gibi filmlerin oyuncaklarını da tasarlamaya başladı.

ler, doğa güzellikleri, trenler, gemiler, vinçler bulunuyordu. İlk sezonunda Legoland yaklaşık 625 bin kişi tarafından ziyaret edilir. Yılda ortalama 2 milyon ziyaretçi çeken Legoland'ın benzerleri İngiltere'de, ABD'de ve Almanya'da da açılır. LEGO artık bir dünya markasıdır.

TEKNOLOJİ VE OYUNCAK

Bir oyuncak şirketinden beklenmeyecek şekilde inovasyona ağırlık veren LEGO, 1998'de Amerika'nın meşhur teknik üniversitesi MIT ile çalışarak bilgisayar kontrollü oyuncakları piyasaya sürer. 1999'da Fortune dergisi tarafından **'yüzyılın en önemli ürünlerinden biri'** olarak nitelenen LEGO, büyük markalarla işbirliği yaparak Star Wars, Harry Potter gibi filmlerin oyuncaklarını da tasarlamaya başladı. LEGO bugün 106 ülkede oyuncak mağazalarının vazgeçilmezi. Şu sıralar Christiansen ailesinin 4. kuşundan Thomas Kirk Christiansen'in yönettiği LEGO'nun piyasa değeri 30 milyar dolar civarı. Aile, Danimarka'nın en zengin ailesi. Yönetim merkezi hâlen Danimarka'nın Billund şehrinde bulunan LEGO'yu Meksika ve Macaristan'daki fabrikalar üretiyor...

AKİF UMUT AVAZ

aUmutAvaz@Tr724.com

Falun Gong ve Çin:
Tehlikeli bir suç olarak

**DOĞRULUK,
MERHAMET
ve HOŞGÖRÜ**

2000'lerin başında yaşadığım New York'un sokaklarında sıklıkla karşılaşır, kim olduklarını merak ederdim. Çoğunlukla kadınlı-erkekli olan belli ki gün görmüş yaşlı-başlı insanları The Epoch Times gazetesini ücretsiz dağıtmaya çalışırken görürdüm. Ya da sokak kenarlarında demir kafesler içerisinde ellerinden, ayaklarından, boyunlarından zincirlenerek işkence edilen insanları yırtık pırtık hırpani elbiseler içerisinde ağızlarından, burunlarından, gözlerinden ve vücutlarının türlü yerlerinden kanlar akar şekilde canlandırmaya çalışan Çinli gruplara sıklıkla rastlardım. Bazen önlerinde biraz durur acemi tiyatrocular gibi mezalimi canlandırmaya çalışan bu insanları üzümler izlerdim. Bazen de dağıttıkları gazeteden alır, birkaç sayfa karıştırır, tasvir edilen mezalim ve işkencelere daha fazla dayanamaz gazeteyi bir kenara bırakırdım.

Yıllar sonra, nihayet diktatörlükte karar kılan Erdoğan rejiminin Hizmet Hareketi'ne yönelik akıl almaz baskı ve zulümlerine tanık oldukça, Manhattan sokaklarında rastladığım bu insanları, soykırıma varan mağduriyetlerini duyurmak için acemice sergiledikleri bu tiyatral çabaları ve The Epoch Times'ta okuduğum akıl almaz zulüm ve işkenceleri hep hatırlar oldum. İşin gerçeği, ne zaman üst düzey yabancı siyasetçiler, insan hakları aktivistleri ya da

gazetecilerle karşılaştım ve Türkiye'de Hizmet Hareketi'nin başına gelenlerden bahsetsem Çin'de yaşananlara vakıf olan senatöründen milletvekiline, gazetecisinden insan hakları aktivistine veya akademisyenine kadar birçoğundan hemen şu tepkiyi aldım: **"Aaa ne kadar da Falun Gong'un Çin'de yaşadıkları kitle-sel baskı ve zulümlere benziyor."**

Kanlı Kültür Devrimi ve sonrasında Çin'de yaşananlara baktığımızda da Mao Zedong'un ufuk açan sloganının ne kadar büyük bir palavradan ibaret olduğunu görebiliyoruz.

'YÜZ ÇİÇEK AÇSIN, BİN FİKİR YARIŞSIN'DAN NEREYE?

Haklılardı... Tarihin hangi devrinde ya da dünyanın hangi yerinde olursa olsunlar zalimler hep birbirlerine benziyordu. Zalimlerin aşağı yukarı benzer sebeplerle zulmettiği mazlumların yaşadıklarının da doğal olarak birbirlerine benzemeleri kaçınılmazdı. Yarım yamalak mağduriyetlerinden kahramanlıklar devşirip işlerine yaradığı sürece demokrasiyi, özgürlükleri ve fikir çeşitliğini kendilerine kamuflaj yapıp güçlenen siyaset sahtekarlarının nedense gelip vardığı nihai durak hep zulüm ve baskı

istasyonu oluyor. Kanlı Kültür Devrimi ve sonrasında Çin'de yaşananlara baktığımızda da Mao Zedong'un ufuk açan özgüvenli '**yüz çiçek açsın, bin fikir yarışsın**' sloganının ne kadar büyük bir palavradan ibaret olduğunu görebiliyoruz.

Binbir çeşit fikir çiçeklerinin açtığı binlerce yıllık Çin irfan ve öğretilerinin başına zalim bir yönetimin elinde nelerin gelebildiğini modern insanlık tarihinin utanç sayfalarında okumak mümkün. Bu utanç tarihinin bazı sayfalarını dolduran Falun Gong (Falun Dafa)'un hikayesini okuduğunuzda bugün Türkiye'de Erdoğan rejimi altında yaşananlarla birebir benzerliklerini görüp belki çok şaşıracaksınız. Dedik ya, tarih boyunca zalimler de mazlumlar da birbirlerine hep çok benzemişlerdir.

Derslere katılanlar tecrübe ettikleri faydaları akraba ve arkadaşlarına anlatırlar. Bu sayede Falun Gong'un öğretilerini pratik hayatlarına aktaranların sayıları hızla artar.

BÜYÜK SUÇ: DOĞRULUK, MERHAMET, HOŞGÖRÜ

Kendisine '**Üstad / Şifu**' denilen Bay Li Hongzhi, 1992 yılında, Çin'in kadim medeniyetinden ve binlerce yıllık ahlaki öğretilerinden beslenen Falun Gong anlayışını anlatmaya başlar. Şifu Li, evrenin karakteristiği olduğunu savunduğu '**doğruluk, merhamet ve hoşgörü**' ilkelelerinin rehberliğinde zihinsel ve bedensel gelişimi amaçlayan bir felsefe ortaya koyar. Şifu, nesiller boyunca bir üstaddan sadece bir tek çırağa aktarılan antik Falun Dafa anlayışını, yeni bir metot ve üslupla geniş kitlelerle buluşturmaya başlar.

Ülkenin her bir köşesinde dersler düzenler. Bu derslere katılanlar tecrübe ettikleri faydaları akraba ve arkadaşlarına anlatırlar. Bu sayede Falun Gong'un öğretilerini pratik hayatlarına aktaranların sayıları hızla artar ve henüz 1998 yılına gelindiğinde sadece Çin'deki takipçilerinin sayısı 70 milyonu aşar. 100'ün üzerindeki ülkede ise toplam takipçileri 100 milyonu bulur.

Seküler dünyayla barışık yaşama açısından Budizm'den farklılıklar gösteren Falun Gong, tıpkı Hizmet Hareketi gibi, takipçilerinden normal işlerine ve aile hayatlarına önem vermelerini, ülke yönetimlerinin kanunlarına saygı göstermelerini ve kendilerini toplumdan izole etmemelerini salık verir. Akıl ve vücut sağlığına zararlı gördüğü sigara, alkol ve uyuşturucu gibi bağımlılık yapan maddeleri kullanmaktan uzaklaştıran şefkatli Falun Gong öğretisi, vejetaryenliğe zorlamamakla birlikte etini yemek için bile olsa hayvanların öldürülmesine sıcak bakmaz.

Önem verilen tek şey, manevi öğretiler ve ahlaki davranış normlarıdır.

NE BİR DİN, NE DE MEZHEP

İlahiyatçılar ibadet yeri, ibadet ritüelleri ve formal hiyerarşisi bulunmayan Falun Gong'u ne bir din, ne de bir mezhep olarak görür. Zaten aralarında herhangi bir hiyerarşi bulunmayan takipçilerinin Şifu Li ile öğretileri ilişkileri dışında da neredeyse teması yoktur. Önem verilen tek şey, manevi öğretiler ve ahlaki davranış normlarıdır. Öğretinin kendisinin de zaten din ya da mezhep olduğuna dair herhangi bir iddiası yoktur.

Aklı önemsemekle birlikte sabır, muhakeme ve terk etme -- sıradan insan arzularını ve takıntılarını, gurur, şöhret, zengin olma, cimrilik, fazla kar elde etme, şehvet, öldürme, kavga, hırsızlık, yolsuzluk, aldatmaca, haset ve kıskançlık gibi menfi düşünce ve davranışları terk -- ve en çetin sınavlar karşısında tahammül göstermeyi içeren Şifu Li 'nin öğretileri, 40'ın üzerinde dile çevrilmiştir artık. Taoculuk, Konfüçyüsçülük ve Budizm'in "**erdem**"i önceleyen değerlerinden esinlenen ahlaki bir "manevi hareket" olan Falun Gong, nihai olarak ruhani aydınlanmayı hedefler.

Bilinmeye başladığı ilk yıllarda Çin resmi makamlarından kayda değer bir destek ve beğeni görür. Hatta 1993 yılında Falun Dafa Çalışmaları Cemiyeti devlete bağlı Çin Qigong Çalışmaları Cemiyeti'ne (CQRS) üye yapılır. Şifu Li, devlet kurumları tarafından pek çok ödülle onurlandırılır. Çin Devleti, Falun Gong'u kamu

ahlakını ve Çin kültürünü geliştiren çok başarılı ve çok faydalı bir hareket olarak görür. Öyle ki Kamu Güvenliği Bakanlığı, öğretilerinin suçla mücadeleyi kolaylaştırdığına, sosyal düzen ve güvenliğe yardımcı olduğuna dair birçok resmi rapor yayınlar.

Çinli otoriteler Falun Gong'u parti-devletin bir dayanağı haline getirmenin yollarını ararlar. Bu yöndeki iştah kabartıcı teklifleri Şifu Li kabul etmez.

KOMÜNİST PARTİ'YE BİAT ETMEYİNCE

Ancak 1990'ların ortalarına doğru, takipçilerinin siyasetle aşırı ilgilenmesine bile sıcak bakmayan, Falun Gong'un manevi öğretilerini benimseyenlerin sayısı arttıkça, Çin Komünist Partisi bu hareketin kendisinden ve devletten bağımsız olarak büyümesinden endişe duymaya başlar. Falun Gong sırf bu sebeple Komünist Partisi tarafından bir tehdit olarak görülür. Buna rağmen, 1995'e gelindiğinde Çinli otoriteler Falun Gong'u parti-devletin bir dayanağı haline getirmenin yollarını ararlar. Bu yöndeki iştah kabartıcı teklifleri Şifu Li kabul etmez. Bunun üzerine hükümet, Falun Gong gibi bütün hareketlerin bünyelerinde Komünist Partisi'nin bir branşının açılmasını zorunlu kılan bir düzenleme yapar. Şifu Li, bu kararı uygulamayı da reddeder.

Komünist Partisi ile olan gerilimine, Falun Gong'un faaliyetlerini ücretsiz gerçekleştirme-sinden rahatsız olan benzer diğer ekollerin muhalefeti de tuz biber eker. Bunlara göre, konferans ücreti alması yönündeki teklifleri kabul etmeyen Şifu Li, bu yolla haksız rekabet yapmakta ve kendilerinin önünü kesmektedir. Baskıların artmaya başladığı 1995'te Şifu Li, Çin'i terk eder ve hareket 1996'da CQRS'ten atılır.

Aslında Falun Gong takipçi profili ile de kıskançlık ve haset sebebidir. Yüzde 73'ü kadın olan Falun Gong'un takipçilerinin Çin'in ortalama eğitim seviyesinden birkaç kat daha iyi eğitilmiş oldukları biliniyor. 1990'larda yapılan bir araştırma da takipçilerinin yüzde 40'ının üniversite mezunu olduğunu ortaya koymuş-

tu. ABD'de yapılan bir araştırma ise buradaki takipçilerinin yüzde 9'unun doktora, yüzde 34'ünün master sahibi olduğunu ve yüzde 24'nün de sadece üniversite mezunu olduğunu göstermişti.

Daha önce Komünist Çin Yönetimi tarafından övgülere ve ödüllere boğulan Falun Gong bir anda yaftalanmaya başlar.

ÖVGÜLERE BOĞULMaktan "FEODAL HURAFE" YAFTASINA

Masrafları yerel zengin takipçileri tarafından karşılanmasına rağmen Çin hükümeti, Falun Gong takipçilerine ait olan 1900 "rehberlik istasyonu" ve 28 bin 263 yerel faaliyet alanı arasında dikey bir yapılanma olduğunu ve merkezi şekilde finanse edilen aşırı örgütlü bir yapı olduğunu iddia eder. Bu birimlerin kapatılmasıyla Falun Gong tamamen yeraltına ve sanal âleme mahkûm edilir. Daha önce Komünist Çin Yönetimi tarafından övgülere ve ödüllere boğulan Falun Gong bir anda 'feodal hurafe', 'şeytani mezhep', 'sapık kült' şeklinde yaftalanmaya başlar.

Daha önce hareket ile ilgili olumlu raporlar yayınlayan tüm devlet kurumları ardı ardına birkaç yıl önceki raporların tam zıttı raporlar yayınlamaya başlar. Falun Gong, siparişle yazılan bu raporlarda artık takipçileri gizliden telefon dinlemesi yapan, evlere saldıran "sapık bir öğretisi" olarak tanımlanır. Bunu devlet kontrolündeki medyanın Falun Gong'u hedef alan yaygın ve amanız karalama kampanyaları takip eder. Benzer karalayıcı haberler onlarca gazete ve tüm televizyonlarda birden yayınlanır. Buna rağmen halk katmanlarında Falun Gong ile ilgili arzu edilen olumsuz imaj tam olarak hala tutmamıştır.

1999 yılına gelindiğinde, hükümet müdahalelerinin son bulmasını ve yasal tanınmayı talep eden 10 bin Falun Gong takipçisinin Pekin'de barışçıl bir miting yapması harekete yönelik baskı ve zulümlerin hızlanmasına yol açar. Komünist Parti Genel Sekreteri Jiang Zemin'in "Falun Gong mağlup edilmelidir" çağrısı tam anlamıyla bir 'cadı avı'nın işaretlerini verir. Po-

lit Büro ve devlet makamlarında da sempati-zanları bulunan Falun Gong, artık Çin Rejimi için en büyük tehditlerden birisi olarak görülür. Jiang Zemin, yüksek perdeden uydurduğu bu tehdidi parti içerisindeki gücünü konsolide etmek için de başarıyla kullanır. Falun Gong'un "illegal faaliyetlerde bulunduğu, hurafeler yaydığı, toplumsal düzeni, istikrarı ve huzuru bozduğu" yönde açıklama ve raporların ardı arkası kesilmez. Falun Gong'a ait tüm kitaplar, yayınlar ve semboller kanundışı ilan edilerek yasaklanır.

Bugün Çin'deki bütün hapishanelerde bulunan mahkûmların üçte birinin Falun Gong'un takipçisi olduğu iddia edilmektedir.

ÇİN USULÜ CADİ AVCILIĞI...

20 Temmuz 1999'da Komünist Partisi ülke çapında Falun Gong'un kökünü kazımayı hedefleyen bir "cadı avı" başlatır. Hareketin internet sitelerini kapatır. 1999 Ekim ayında Falun Gong'u toplumsal istikrarı tehdit eden bir 'sapkın din' olarak ilan eder ve takipçilerini tutuklanmaya başlar. Görülmedik bir hukuksuzluk, zulüm ve işkence furyası başlar. Yaygın insan hakları ihlalleri eşliğinde yüz binlerce insan yargılama yapılmaksızın tutuklanarak hapse atılır. Çalışma/toplama kamplarına gönderilir. Fiziki ve psikolojik işkencelere maruz kalır. Bugün Çin'deki bütün hapishanelerde bulunan mahkûmların üçte birinin Falun Gong'un takipçisi olduğu iddia edilmektedir. Çin hükümeti, ayrıca, milyonlarca Falun Gong takipçisinin fikrini dönüştürmek için zorlayıcı yöntemleri ve yoğun propaganda metotlarını kullanarak 'ikna odaları' kurmayı da ihmal etmez.

Tüm bunlara rağmen kamuoyu Falun Gong'un bir 'tehdit' olduğuna hala tam olarak ikna olmamıştır. Bunun üzerine, başarılı bir mizansenle komplo kurma yoluna gidilir. Falun Gong takipçileri oldukları iddia edilen aralarında 12 yaşında bir kız çocuğunun da bulunduğu şüpheli 5 kişi Çin'in yılbaşı olan 23 Ocak 2001 günü kendilerini devlet televizyonlarının canlı yayınları eşliğinde Tiananmen Meydanı'nda ateşe verir. Falun Gong öğretisi cinayeti ve intiharı

kesinlikle men etmesine, bu yönde hareketten yapılan net açıklamalara rağmen olayın kamuoyu üzerinde etkisi büyük olur. Bu olayın devlet tarafından kurgulanan bir mizansen olduğunun daha sonradan ispatlanması ise artık hiçbir şeyi değiştirmez.

Araştırmacı gazeteci Ethan Gutmann, 2000-2008 yılları arasında 65 bin Falun Gong takipçisinin organlarının satılmak üzere cezaevlerinde öldürüldüğünü ileri sürer.

ULUSLARARASI RAPORLARA GEÇEN VAKALAR

Falun Gong tarafından, hapishanelerde 63 bin taraftarının meşhur Çin yöntemleriyle ağır işkence gördüğü belgelenir. Ağır hapis koşulları, çalışma/toplama kamplarındaki kötü şartlar ve işkenceler yüzünden on binlerce Falun Gong taraftarı hayatını yitirir. Falun Gong, 3 bin 700 takipçisinin cezaevlerinde öldürüldüğünü net bir şekilde belgelerken, araştırmacı gazeteci Ethan Gutmann, 2000-2008 yılları arasında 65 bin Falun Gong takipçisinin organlarının satılmak üzere cezaevlerinde öldürüldüğünü ileri sürer.

Kanadalı siyasetçiler David Kilgour ve David Matas'ın hazırladığı bir raporda da 2000-2005 yılları arasında Çin'de gerçekleştirilen 41 bin 500 organ naklinin kaynağının açıklanamadığı ifade edilir. Raporda, organ bekleyen Çinlilerin bekleme süresinin Kanada'ya göre 32,5 kat daha az hale gelmesinin Falun Gong'a yönelik cadı avıyla aynı tarihlere denk gelmesinin ilginçliğine dikkat çekilir. Falun Gong ise tutuklu ya da infaz edilmiş takipçilerinden çalınan organların sayısının 150-200 bin olduğunu söylemektedir. Bu arada organ nakli sanayi için siparişle öldürülenlerle birlikte cezaevinde katledilen Falun Gong takipçilerinin sayısının 1,5 milyonu bulduğunu yazan medya organlarına da rastlanmaktadır.

İşte böyle... Zalim her yerde aynı zalim, mazlum her yerde aynı mazlum... Üstad Bediüzzaman'ın isabetle dediği gibi biz de yazımızı "zalimler için yaşasın Cehennem" diyerek bitirelim.

Dalkavuklar mı daha çok, korkaklar mı...

Pazar günü Kâinatın Efendisi'nin (SAV) dünyayı teşriflerinin sene-i devriyesi... Necip Fâzıl'ın, "O ki, o yüzden varız..." ifadesi ne güzel... Varlığımızı borçlu olduğumuz Efendiler Efendisi'ne (SAV) yıldızlar adedince salât ü selâm olsun. O varken başka şey konuşulmaz ama beni o kadar aşıyor ki...

Bu hafta, Cumhuriyet döneminin en büyük hiciv ve ironi şairlerinden biri olan yirmi yıllık sahne arkadaşım rahmetli Rasim Köroğlu ile yaptığımız, daha gün yüzüne çıkmamış iki atışmamızı paylaşmak istedim. Üç sene önceki atışma, ama sanki bugünü anlatıyor... Müspet mânâda değişen bir şey yok...

BEKİR SALİM

BekirSalim@Tr724.com

RASİM KÖROĞLU:

Hor görürken garip ile yoksulu,
Zengine methiye düzer dalkavuk.
Bulur bulmaz hemen parayı pulu,
Mutlaka şımarır, azar dalkavuk.

BEKİR SALİM:

Para, pul nerede, ikbâl nerede,
Herkesten çok önce sezer dalkavuk.
Menfaatin, gücün bittiği yerde,
Kim olsa üstünü çizer dalkavuk.

RASİM KÖROĞLU:

Marifet tükenmez o şaklabanda,
Bin türlü kılığa girer bir anda,
Cehalet diz boyu olsa da onda,
Bazen yazar olur yazar dalkavuk.

BEKİR SALİM:

Adamın gözleri doğuştan şaşığı,
Fitne, hile, hurda en mühim işi,
Bir bakarsın olmuş danışman başı,
Sağlam olanı da bozar dalkavuk.

RASİM KÖROĞLU:

Sinek uçsa bile gözünden kaçmaz.
İşine gelmezse gözünü açmaz.
Hayatta doğrunun yanından geçmez,
Yalanı peş peşe dizer dalkavuk.

BEKİR SALİM:

Ayağına basan herkesi eler,
Oğlu bile olsa kütükten siler,
İnsanın yüzüne dost gibi güler,
Alttan kuyusunu kazar dalkavuk.

RASİM KÖROĞLU:

Bazı sola döner bazı da sağa,
Ayak uydurur hep zamana, çağa,
Ya bir patron bulur yahut bir ağa,
Zevk sefa içinde yüzer dalkavuk.

BEKİR SALİM:

İşçi düşen herkes bilir huyunu,
Çok sever her türlü kârlı oyunu,
Sen yeter ki öde onun payını,
Ne müşkülün varsa çözer dalkavuk.

RASİM KÖROĞLU:

Kaynanayla asla açmaz arayı,
Kayınpederinden çarpar parayı,
Kayınbiradere vermez sırayı,
Önüne geleni ezer dalkavuk.

BEKİR SALİM:

Kıpır kıpır, hiç yerinde duramaz,
İyi-kötü, haram-helâl aramaz,
Müminin kalbine şeytan giremez,
Ama bir yol bulur sızar dalkavuk.

RASİM KÖROĞLU:

Rasim minnet etmez cana dünyada,
Geçti ömrüm yana yana dünyada,
Korkma bir şey olmaz sana dünyada,
Değmez kötülere nazar dalkavuk.

BEKİR SALİM:

Salim der ki Rasim adam olmamış,
Temizlik görmemiş, abdest almamış,
Hayatı boyunca namaz kılmamış,
Şimdi camilerde gezer dalkavuk...

DEĞERİ KALMADI...

Bütün güzelliklerin içini boşalttılar; değersizleştirdiler...

BEKİR SALİM:

Nasıl bir dünyaya kaldık,
Yârin değeri kalmadı.
Edepten bîhaber olduk,
'Ar'ın değeri kalmadı.

RASİM KÖROĞLU:

Tüm atmosfer delik deşik,
Yerin değeri kalmadı.
Her yanda bir sahte ışık,
Nurun değeri kalmadı.

BEKİR SALİM:

Belâ gökten yere indi,
Bereket ışığı söndü.
Rantçılar köşeyi döndü,
Terin değeri kalmadı.

RASİM KÖROĞLU:

Gör ne hale geldik bizler,
Tutulmaz verilen sözler,
Tersine görüyor gözler,
Ferin değeri kalmadı.

BEKİR SALİM:

Bizi hâlden hâle soktu,
Bütün değerleri yıktı,
Şimdi "gangam styl" çıktı,
Bar'ın değeri kalmadı.

RASİM KÖROĞLU:

Kenara çekildi mertler,
Yoldan çıktı cümle fertler,
Baş tacı oldu namertler,
Erin değeri kalmadı.

BEKİR SALİM:

Bu işlerin tadı kaçtı,
Biz yaşlandık, bizden geçti,
Gençler kolay yolu seçti,
Zorun değerli kalmadı.

RASİM KÖROĞLU:

Söz dinlemez oldu torun,
Bilmem nasıl olur yarın,
Şimdi artık ihtiyarın,
Pîrin değeri kalmadı.

BEKİR SALİM:

Sular doldu doldu taştı.
Herkesin feleği şaştı.
Çok çabuk gündemden düştü,
TIR'ın değeri kalmadı(!)

RASİM KÖROĞLU:

Şöyle biraz çekil desen,
Silah çeker gözü kesen,
Adam vurur akı esen,
'Ser'in değeri kalmadı.

BEKİR SALİM:

Azrail düştü peşine,
Bakmıyor gözün yaşına.
Bu kadar emek boşuna,
Kârın değeri kalmadı.

RASİM KÖROĞLU:

Reva mıdır bize bunlar,
Kim ne söyler kim ne anlar,
Dinleniyor telefonlar,
Sır(r)ın değeri kalmadı.

BEKİR SALİM:

Salim der ki yoktur halim,
Dünyadan çekildi elim,
Aklıma düşünce ölüm,
'Var' ın değeri kalmadı.

RASİM KÖROĞLU:

Kaç ediyor Japon Yen'i,
Rasim der ki daha yeni,
Dolar geçti iki bini, (*)
Kurun değeri kalmadı.

(*) Rasim Abi doların dört bine dayanacağını nereden bilsin!

'Anadolu sermayesi' diyeceğiniz kimseler, hızlı bir biçimde, geniş salonlu, çok odalı bu yeni dairelere taşındı. Yani kendi 'balonları' (bubble) içinde yaşamaya başladılar.

'Bubble' Çağı

KEMAL AY

KemalAy@Tr724.com

Demokrasinin faydalarından birisi de şu galiba: Komşularımızı tanıyoruz.

1990'ların başında Türkiye giderek zenginleşiyordu ve aynı mahallede bu 'yeni zenginler' ile memurlar, esnaflar bir arada oturabiliyordu. Çocukları arkadaştı. Hatırlıyorum, sabahdan akşama kadar bakkaldan kola ve cips alabilen bir çocukla, bizim berberin yaz boyunca biriktirdiği parayla okul harçlığını denkleştirecek çırağı ah-baplık edebiliyordu.

Sonra zenginleşme hayat tarzlarımızı değiştirdi. Anadolu'nun sakin bir şehrinde bile yüksek katlı apartman daireleri revaçtaydı. 'Yeni zenginler' ya da ileride bir gün 'Anadolu sermayesi' diyeceğiniz kimseler, hızlı bir biçimde, geniş salonlu, çok odalı bu yeni dairelere taşındı. Yani kendi 'balonları' (bubble) içinde yaşamaya başladılar.

DEĞERLERİMİZ NOSTALJİSİ

Bu zengin muhitlere taşınamayan kimseler, kendi içlerinde yeniden bir mahalle kurmaya çalıştılar. Ara ara duyardım, "O zenginlerde komşuluk filan olmaz, biz burada her işimizi birlikte yapıyoruz" derdi bizim apartmandaki teyzeler. Yani 'yeni zenginler' diye bir şey türemişse, onun karşısına 'gelenek' ve 'kültür' alaşımli bir direniş merkezi kuruluyordu. Artan zenginlikten nasip-lenememe, 'öze bağlılık' ile açıklanıyordu.

Büyükler belki kendilerini avutabildiler ama çocuklar için etkisi daha radikaldi bu zenginleşmenin. Mahalle arkadaşları değişiyordu herkesin.

Bir azalma, bir çoraklaşma görülüyordu. Belki de bu yüzden, herkes okulundaki 'ortamina' sahip çıkmaya çalışmıştı. En azından bizim mahallede. Eğer özel bir okulda burslu okuyan bir 'orta direk' çocuğu iseniz, bir zamanlar mahallede arkadaşlık ettiğiniz çocuklarla, orada da karşılaşabiliirdiniz. Ama değişmişti o çocuklar. Mahalledeki o 'kaynaşmış sınıfsız kitle'nin yerinde alışkanlıkları farklı olan gruplar vardı.

SINIF SINIF ZENGİNLEŞMELER

Türkiye'nin zenginleşmesi, mahallelerdeki on yıllar sonucu kurulmuş bağları hunharca koparıırken, yeni bir 'bağ' formüle edemedi uzunca bir süre. Küçük bir Anadolu şehrinde, ticaretten zenginleşen kimselerin ortamları benzemeye başladı ama. Çocukları aynı özel okula (muhafazakâr kesimde genelde Hizmet Okulu'ydu bunlar) gitmeye, anneler aynı 'kadınlar günü' oturmalarında buluşmaya, babalar iş hayatında ortaklıklar kurmaya başladı.

Bu, zenginleşmenin muhafazakâr ayağı elbette. Uluslararası işler yapan, yeni uzmanlıklara yönelen, karı-koca çalışarak gelirini arttıran seküler bir kesim de oldu. Büyük şehirlerde yaşayan, babadan dededen zenginlerin çocukları başka bir yönünü oluşturdu bu zenginleşmenin. Ama Anadolu'daki şehirlerden çıkıp büyükşehirlere gelen ve burada üniversite okuyup yurt dışına giden, ardından geri dönüp kariyer kovalayanlar da oldu.

Türkiye'nin 2000'lerdeki zenginleşmesinde tek

etken AKP'nin getirdiği istikrar değildi. Dünyada dolaşıma sokulan paranın artması, küresel yatırımların yeni pazarlar arayışı, uzunca bir süre baskılanan bu **'Anadolu sermayesi'**nin devlet desteğiyle ulus-aşırı sulara yelken açması... Bütün bunlar, işte mahallemizdeki çocukların yeni apartman dairelerine ve yeni okullara taşınmalarına sebep olmuştu.

'ULUSLAR NEDEN BAŞARISIZ OLUR?'

Daron Acemoğlu ve James A. Robinson'un uzun yıllar süren araştırmalarının ürünü, Nobel alması beklenen çalışmaları **"Why Nations Fail"** (Uluslar Neden Başarısız Olur?) 2012'de yayınlandı. Zira Acemoğlu, Türkiye kökenli bir akademisyen olarak milli gururumuzu okşuyordu. Ancak sanıyorum kimse o kitabın kapağını açıp bakmadı. Özellikle de işi bu olanlar. Yani devlet yönetenler. Bilemiyorum Erdoğan'ın danışmanları kitabın bir özetini kendine sundular mı?

Acemoğlu ve Robinson kitapta özetle zenginleşen ulusların iki şekilde hareket ettiklerini saptamışlardı: Ya devlet bu zenginliği regüle etmek, kendine mal etmek ve bununla **'çılgın projelere girişmek'** için çaba gösteriyordu, ya da kurumsallaşmış ekonomiyi serbest hâle getirerek ve bu zenginliği sivil aktörlerde bırakıyordu. Formül basitti: Tarihte ilkini yapan ülkeler sonunda batmış, ikincisini yapan ülkelere geleneklerini korumuşlardı.

GÜÇLER ARASI ÇATIŞMA İYİDİR

İspanyollar, Portekizliler, Hollandalılar bir dönemin en zengin ulusları arasındaydı. Ama kolonileştirdikleri kıtalardan getirdikleri bu zenginliği **'devlet'** uhdesinde tutmayı seçerek, kaybetmişlerdi. İngilizler ise bağımsız şirketler aracılığıyla **'kolonileşmeyi'** adeta taşeronlaştırmışlar, kolonilere İngiliz donanmasını koruma amaçlı gönderiler bile, oradaki ticareti olabildiğince **'özgür'** bırakmışlardı.

Tabi bunda İngilizlerin Orta Çağ'dan bu yana sürdürdüğü özerk **'soylu'** geleneğinin de etkisi vardı. Kralla soylular arasındaki çatışmalar, bu-

günkü katılımcı demokrasinin ve özerklik kültürünün nüvelerini barındırıyordu. Magna Carta'yı yazmış bir gelenek vardı.

Yani özünde, eşit güçler arasında çatışmalar yaşanabiliyor olması, iyi bir şeydi. Ulusal çıkarı değil, kendi işinin çıkarını düşünen iş adamları fikri de, fena sayılmazdı. Nitekim uluslararası başarı kazanan yerli markaların, ülke meselelerini boşverip kendi işlerini büyütmeleri, uzun vadede ülkeye daha büyük kâr sağlıyordu.

İktisatçı Daron Acemoğlu, modern ve kurumsallaşmış bir devletin, hantal ve geleneksel devletlere kıyasla zenginleşmeyi çok daha başarılı bir şekilde koruyabildiğini anlatıyordu, bir başka deyişle...

BİR 'OKSİMORON' BEKLENTİSİ

2000'li yılların başlarında yorumcular, 28 Şubat'ta hor görülen Anadolu sermayesinin, AKP iktidarını netice verdiği savunmuştu. Cumhuriyet'in içine kapalı, dünyaya açılma düşüncesine pek sahip olmayan **'zenginleri'** karşısında, Türkiye'de imkân bulamadığı için yeni pazarlara açılan ve oradaki zenginlikleri ülkeye taşıyan kimseler vardı.

Buradan, bir oksimoron çıkması bekleniyordu: Kozmopolit bir muhafazakâr tipolojisi. Dünyada pek örneği olmayan bir yeni orta sınıf. Ancak dünyanın pek çok yerinde olduğu gibi Türkiye'de de yeni, muhafazakâr orta sınıf, dünyaya daha fazla entegre olacağına, dünyadan kopmayı ve içine kapanmayı tercih etti. Bunun bir istisnası var, yazının sonunda bahsedeceğim.

TÜRKİYE'NİN BALONLARI

AKP'nin 2007, 2009 ve 2011'deki seçim başarılarını değerlendirenler, Türk medyasını ve özellikle **'ulusalcıları'** kendi kapalı dünyalarında yaşamakla da suçlamıştı.

Aslında Türkiye'de **'kendi dünyasında yaşam'** sadece ekonomik verilerle açıklanabilecek bir durum değil. Türk-Kürt (etnik), Alevi-Sünni (dinî) ya da laik-dindar (yaşam tarzı) ayrımları

Ya devlet bu zenginliği regüle etmek, kendine mal etmek ve bununla 'çılgın projelere girişmek' için çaba gösteriyordu, ya da kurumsallaşmış ekonomiyi serbest hâle getirerek ve bu zenginliği sivil aktörlerde bırakıyordu.

her zaman vardı ve bu ayrımlar, günlük hayattan medyaya, siyasetten ekonomiye her alanda etkiliydi. Bizdeki balonlar (bubble) çok daha önce başlamıştı yani. Zira devlet hep güçlüydü.

Eğer AKP bir **'demokrasi projesi'** olabilseydi, bunun ilk göstergesi bu konforlu balonları patlatmak ve toplumu bir hikâyede buluşturmak olabilirdi. 2011'de AKP'ye oy verirken, bu hikâyenin yeni bir Anayasa olabileceğine inanmıştım, nedense. Çok açık bir biçimde, AKP'nin yükselttiği orta sınıfların gerisinde kalan kesimleri pek göremiyordum. Kendimce bir balonun içinde yaşıyordum sanırım. Geriye dönük bir şekilde AKP'ye yöneltilen eleştirileri okuyunca, bugünkü sorunun kaynaklarını da anlamaya başladım.

KOZMOPOLİTLİKLE YERELLİK ÇATIŞIYOR

Bugün, İngiltere'de ve Amerika'da Brexit ve Trump seçimlerinden dolayı sol-liberal kesim ya da **'elitler'** bir balonun içinde yaşamakla itham ediliyor. Bu **'balon'** çoğu için kendi tercihleri değil. 1990'lar aynı zamanda bir post-ideoloji çağı. Belirli konuların tartışılmayıp rafa kaldırıldığı, tek bir düşünce sisteminin **'üstün'** görüldüğü, diğer hepsinin tarihteki kötü örnekleriyle birlikte mahkûm edildiği bir çağ.

Haliyle üniversitelerden medyaya bütün **'yüksek sesli'** ortamların bu çağın yankısını taşıyor olması normal. Bunun bir **'balon'** hâlini alıp diğer **'balonları'**, yani Amerika'da beyaz Amerikalıları, İngiltere'de işsiz kalan fabrika işçilerini, Avrupa'daki göçmenkarşıtı orta yaşlı beyazları göremeyecek pozisyona itilmesi, biraz da bu zenginleşmenin beklenen bir sonucu. Kozmopolit yeni insanla, **'modern'** eski insanın ayrışması bir bakıma...

CEMAAT'E KİM, NİYE TAŞ ATIYOR?

Küreselleşme ve getirdiği zenginleşme, bizi ma-

halle arkadaşlarımızdan ayırdı önce. Sonra o çocuklar bizim hiç anlayamayacağımız bir hayat tarzına sahip oldu. Mahallede mecburen kalkanlarsa, ellerine geçen fırsatı değerlendirip ilk fırsatta eski arkadaşlarının camına taş attı. Türkiye'deki **'balon'** (bubble) hikâyeleri, Anglo-Sakson dünyadan biraz farklı. Bizde kozmopolitleşmeyi seçen **'yeni orta sınıfları'** Cemaat temsil ediyordu. Yukarıda bahsettiğim o **'oksimumoron'** Cemaat mensuplarında tutmuştu. Kozmopolit ama din-dar bir orta sınıf.

Yani bugün Cemaat'e taş atanların bir kısmı, Daron Acemoğlu'nu dinleme-

yip **'özerk aktör'** olmak yerine devletin koynuna giren **'yerli tüccar sınıf'**. Onlar, küresel bağlar kurup kendi başına güçlenmek yerine devletin kanatları altında kalma korkaklığını tercih ettiler. Bir de birlikte mahallede bıraktığımız, mahalleden çıkma şansı bulamayan ve hayli öfkeli olan arkadaşlarımız var. **"Cemaat'e katılan hayatını kurtardı"** sanıyorlar. AKP de bu **'başarı'** hikâyesini bir çeşit **'hile, hurda'** şeklinde sunarak, o insanların öfkesini kullanıyor.

Bu aynı mahalledeki çocukların ayrışması bir bakıma. Farklı mahalleler, farklı şehirler, farklı ideolojilerin Cemaat'le hesaplaşması başka türlü haliyle.

ASLINDA HEPİMİZ...

Bu **'bubble'** meselesi de, **'post-truth'** gibi hayatımıza yeni girdi. Ancak galiba post-küreselleşme teorilerini biz fanilere, biraz da bu acayip ke-

limeler anlatıyor. İktisadi projelerin günlük hayatı, insanların arkadaşlıklarını, aile kurmalarını bile bu kadar etkiliyor olması, bir bakıma tuhaf. Ama bu türlü etkiler, yükseliş dönemlerinde değil, böyle duraklama ve çöküş dönemlerinde görülebiliyor en çok galiba. Çünkü hepimiz aslında bir **'bubble'** içinde yaşıyoruz... Komşularımızı pek tanımadan.

Geriye dönük bir şekilde AKP'ye yöneltilen eleştirileri okuyunca, bugünkü sorunun kaynaklarını da anlamaya başladım.

Bugün Cemaat'e taş atanların bir kısmı, Daron Acemoğlu'nu dinlemeyip 'özerk aktör' olmak yerine devletin koynuna giren 'yerli tüccar sınıf'.

ŞİMDİ

E-GAZETE

ZAMANI!

TR724

HEMEN ŞİMDİ ABONE OLUN,
GERÇEKLERDEN HABERİNİZ OLSUN!

ABONELİK İÇİN TIKLAYIN

EFE YİĞİT

efeyigit@Tr724.com

YILDIZ OLARAK GİTTİKLERİ TAKIMDA UNUTULDULAR

© Fotoğraflar: AFP

Taş yerinde ağır olur demiş atalarımız. Uzun yıllar aynı takımda oynayan oyuncular, genelde başka kulüplere yelken açtığında eski görüntüsünden uzak bir performans ortaya koyuyor. Bu sezon bunun örneğini Gökhan Gönül'de görüyoruz. 2007-16 arasında Fenerbahçe formasını giyen Gökhan Gönül sezon başı geldiği Beşiktaş'ta Fenerbahçe günlerinden çok uzak bir görüntü sergiledi. Gönül için başarısız oldu demek için çok erken, ancak geçmişte başarılı olduğu kulübü bırakıp gidince başarısız olan nice yıldızlar var. İşte onlardan bazıları.

Thierry Henry

Juventus'ta yedek kulübesine mahkum olduğu bir sırada 1999'da 15 milyon Euro karşılığında Henry'yi Arsenal'e kazandıran Wenger, yanlış mevkide oynatılan vatandaşını forvet hattına çekerek Premier Lig'e damga vuran bir golcü yetiştirdi. Arsenal'de 8 yıl top koşturan Henry, kalecilerin korkulu rüyası oldu. Premier Lig'de 4 kez gol krallığı sevinci yaşayan Henry, 2007'de 24 milyon Euro karşılığında Barcelona'ya transfer oldu. Barça forması altında sıradan bir oyuncu kimliğine bürünen Henry, ilk yılında 12, ikinci yılında 19 gol attı. Barça'daki son sezonunda ise yedek kulübesinin müdavimi oldu. Barcelona'dan sıradan bir oyuncuya dönüşerek 2010'da sessiz sedasız ABD'nin New York Red Bulls takımına transfer oldu. 32 yaşındaki Henry, New York'taki ilk günlerinde, bir gün malzemeci olarak da olsa eski takımı Arsenal'e dönmeyi istediğini söyledi. 2012'de 2 aylığına Arsenal'e kiralık olarak gelerek, sevdiği takımın formasını 4 maçta giyip, 1 gol attı.

Andriy Shevchenko

Milan'ın o dönemki patronu Silvio Berlusconi'nin "Takım çift forvet oynayacak, biri Shevchenko olacak" dediği rivayet edilir. Ukraynalı yıldız, Serie A'da fırtına gibi esti yıllarca. Sadece gol atmıyordu. Tekniği golcülüğünden geri değildi. 1999-2006 yılları arasında formasını giydiği Milan'da tatmadığı başarı kalmadı. Lig, kupa ve Şampiyonlar Ligi şampiyonluğu, Avrupa'da yılın futbolcusu, gol krallıkları... 2006'da efsane olduğu Milan'ı bırakıp 46 milyon Euro karşılığında Chelsea'ye giden Shevchenko, İngiliz ekibinde âdeta eridi. Nadir bulduğu ilk 11 şansını iyi değerlendiremedi. Sahaya çıktığında acemi bir oyuncu portresi çizen Shevchenko 2008'de kiralık geldiği eski takımı Milan'da da kadroya girmekte zorlandı. Milan'da oynarken yıldızlaşan Shevchenko, 2009'da sıradan biri olarak futbola başladığı Dinamo Kiev takımına dönerken, 2012'de futbolu bıraktı.

David Beckham

Alex Ferguson'un Scholes, Neville kardeşler, Giggs ve Butt ile birlikte Manchester United'a altyapıdan yetiştirdiği isimlerden biriydi David Beckham. Giydiği 7 numaralı formayla Best ve Cantona gibi yıldızları aratmayan Beckham, saha dışı yaşantısıyla hep gündemde oldu. "Hayatımda sadece Manchester United ve İngiltere Millî Takımı formasını giyerim" diyen Beckham, 2003'te, 10 yıl formasını giydiği Manchester United'den Ferguson'la yaşadığı sorunlardan dolayı ayrılıp Real Madrid'e transfer oldu. İspanya'da sıradanlaşan Beckham, 2007'de Los Angeles Galaxy takımına transfer olarak Avrupa'ya veda etti. ABD futbolundan kısa sürede sıkılan Beckham, 2008 ve 2009'da Milan'da kiralık olarak top koşturdu. Burada da ortalama bir oyundan fazlasını veremedi. Beckham 2013'te futbola veda etti.

Patrick Vieira

Vieira, 9 yıl formasını giyip kaptanlığa kadar yükseldiği Arsenal'i terk edip Juventus'a giderken tek gerekçesini, kazanmadığı tek kupa olan Şampiyonlar Ligi'ni kazanmak olarak açıklamıştı. Fizik gücü ve top tekniğiyle dünyanın en iyi orta saha oyuncularından biri olarak yeşil sahalarda resital sunan Vieira'nın uzmanlık alanı kısa paslardı. 2005'te Juventus'a transfer olan Vieira, ilk yılında şampiyonluk sevinci yaşadı. Ancak Juve'nin şike yaptığının tespit edilip ligden düşürülmesiyle gemiyi ilk terk edenlerden olup İnter'in yolunu tuttu. İnter'de 4 yıl boyunca sadece 67 maçta forma giydi. Bu maçların çoğunda oyuna sonradan girdi. Yıllarca hayalini kurduğu Şampiyonlar Ligi şampiyonluğuna Mourinho izin vermedi. 2010 başında ara transferde Manchester City'ye giden Vieira, İnter'in Devler Ligi şampiyonluğunu televizyondan seyredecekti.

2004'te Real Madrid'e gelen Owen, yaşadığı sakatlıklardan dolayı fazla forma şansı bulamadı. İspanya macerası sadece 1 yıl sürdükten sonra tekrar Ada'ya dönüp Newcastle formasını giymeye başladı.

Michael Owen

Topla hızlıydı, gol yollarında ustaydı. 1996-2004 yılları arasında Liverpool formasıyla efsaneleşen Owen için 'İngilizlerin altın çocuğu' deniliyordu. Futbola başlayıp yıldızlaştığı takımını terk edip 2004'te Real Madrid'e gelen Owen, yaşadığı sakatlıklardan dolayı fazla forma şansı bulamadı. İspanya macerası sadece 1 yıl sürdükten sonra tekrar Ada'ya dönüp Newcastle formasını giymeye başladı. Liverpool günlerini mumla aratan Owen, yedek kulübesinde hocasının kendisine şans vermesini bekleyen bir isim olarak Manchester United ve Stoke City formlarını giyip, 2013'te futbola veda etti.

Sebastian Veron

2001'de 42 milyon Euro karşılığında Manchester United'a transfer olduğunda, Ferguson orta sahayı uzun süre ayakta tutacak bir yıldızla kavuşmanın sevincini yaşıyordu. Parma ve Lazio formalarıyla destansı bir oyun ortaya koyan Veron'un Man Utd yılları hayal kırıklığı oldu. Ferguson, beklentisini karşılamayan oyuncusunu ödediği yüksek ücrette rağmen yedek kulübesine mahkûm etti. Serie A'da uzaktan attığı sert şutlar ve uzun paslarıyla ünlenen Veron, Premier Lig'de sıradan bir isim oldu. 2003'te Chelsea'ye giden Veron, burada da kadroda yer bulmakta zorlandı. İki yıl İnter'de kiralık oynadıktan sonra 2007'de ülkesine dönerek Estudiantes'te top koşturmaya başlayıp, 2013'te formasını emekli etti.

Gaizka Mendieta

Valencia, 2000 ve 2001'de Şampiyonlar Ligi'nde üst üste final oynarken başroldeki isim Mendieta'ydı. Takımını maestro gibi yöneten Mendieta, Avrupa'nın en başarılı orta sahalardan biri olarak gösteriliyordu. 9 yıl formasını giyip kaptanlığını yaptığı Valencia'yı terk ederek 48 milyon Euro karşılığında 2001'de Lazio'ya transfer oldu. 3 sezonda sadece 20 maçta forma giydi, hiç gol atamadı. Kiralık olarak gittiği Barcelona ve Middlesbrough maceralarından sonra da futbolu bıraktı.

Hollanda'nın Trump'ı ayrımcılıktan 'suçlu' bulundu

Mart 2014'te Lahey'deki belediye seçimleri sırasında yaptığı bir konuşması hakkında 6 bin 400 kişinin şikayetiyle açılan davada Hollanda'nın aşırı-sağcı siyasetçisi Geert Wilders, suçlu bulundu. Wilders'in suçu "belli bir grubu aşağılamak ve ayrımcılık yapmak" olarak belirlenirken, herhangi bir ceza verilmedi.

BBC Türkçe'nin haberine göre, PVV isimli partinin lideri Wilders, konuşmasında "Kentinizde ve Hollanda'daki Faslı sayısının azaltılmasını ister misiniz?" diye sormuştu. Wilders Twitter hesabından paylaştığı mesajında, kararı 'delilik' olarak nitelerken, temyize gideceğini söyledi. Mesajında mahkemenin Faslıları bir 'ırk' kabul etmesiyle de dalga geçti.

Wilders'in mitinginde 'daha az, daha az' şeklinde tezahürat yapan kalabalıkları gören Hollanda vatandaşı Faslılar, hakarete uğradıklarını ve kendilerini 'üçüncü sınıf vatandaş' olarak hissettiklerini belirterek mahkemede tanık oldular.

KUTUPLAŞTIRMA SUÇU

Mahkeme Başkanı Hendrik Steenhuis, ifade özgürlüğü savunması yapan Wilders'a hitaben bu özgürlüğün bir sınırı olduğunu hatırlattı ve şöyle dedi: "Bir siyasetçi bu çizgiyi aşarsa, bu ifade özgürlüğünün sınırlandığı anlamına gelmez. İfade özgürlüğü kisvesi altında suç işlendiği gerçeği saklanamaz." Kararda ayrıca Wilders'in bir parti lideri olmasının, davayı 'olağanüstü' niteliklere sahip kıldığı ve toplumu kutuplaştırmamak gerektiği vurgulandı.

TRUMP'IN 'BAŞARI'SINI TEKRARLAYABİLİR

Ancak bunlara rağmen Wilders'in partisi PVV Mart 2017'de yapılacak seçimlerin favorisi olarak gösteriliyor. BBC'nin Hollanda'da bir bara giderek konuşurmaya çalıştığı PVV destekçileri açıkça PVV'ye oy verdiklerini söylemeye çekinseler de, dünyadaki trendin Hollanda'da da etkili olacağı bekleniyor. Wilders da, mahkemenin kararını "Hollanda'nın yarısını cezalandırmak" olarak niteliyor.

Partisi tarafından yapılan bir araştırma, Hollanda halkının yüzde 43'ünün Faslıları bir sorun olarak gördüğü sonucunu çıkarmıştı.

KÜNYE

Genel Yayın Yönetmeni
Selim GÜNDÜZ | SelimGunduz@Tr724.com

Haber Direktörü
Sefer CAN | SeferCan@Tr724.com

Yayın Koordinatörü
Ali Mirza YAZAR | AliMirza@Tr724.com

Yazışları Müdürü
Erman YALAZ (Web) | ErmanYalaz@Tr724.com
Kemal AY (e-gazete) | KemalAy@Tr724.com

Tasarım
Alper UYANIK | AlperUyanik@Tr724.com
Zülfikar ALİ | ZulfikarAli@Tr724.com

Sosyal Medya Editörü
Ömer Özdemir | OmerOzdemir@Tr724.com

İmtiyaz Sahibi Temsilcisi ve Hukuk Danışmanı
Mehmet YILDIZ | MehmetYildiz@Tr724.com

Reklam | info@Tr724.com
E-gazete | Egazete@Tr724.com